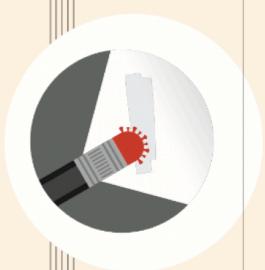

Het coronavirus heeft heel wat op losse schaven gezet. Die tabula rasa biedt echter ook nieuwe kansen. Welke, vroegen we onze opiniemakers.

Digitaal onderwijs moet op 1980 lijken

Never waste a good crisis. Zo beschreef Winston Churchill hoe verschrikkelijke gebeurtenissen zoals de WO II toriets nieuws kunnen leiden. Hij verwies naar de oprichting van de Verenigde Naties. In onderwijsland hopen velen dat de coronacrisis zo'n disruptief effect kan hebben.

Digitale afstandsonderwijs. Wat vroeger nooit mogelijk bleek, was er plots. Wordt ons onderwijs nooit meer hetzelfde? We moeten een digitale versnelling maken.

Maar het onderwijs van morgen moet toch ook op dat van gisteren lijken. Ons onderwijs ziet er ouderwets uit.

Een gestold en afgebrokkelde topproduct waarvan de venre herinnering aan de hoogdagen gesymboliseerd wordt door de staat van onze onderwijsinfrastructuur. Bijna 60 procent van onze schoolgebouwen is ouder dan 50 jaar. Onaantrekkelijk, weinig duurzaam en overvol. Kamperende ouders die wachten zonder wifi. Silicon Valley is ver weg. Onze basisscholen krijgen 67 en

84 eurocent per leerling voor ICT-infrastructuur en -ondersteuning. Een vierde van 1 procent van het onderwijsbudget gaat naar ICT. Hoe zit dat in uw bedrijf?

Er zijn ook amper digitale leermiddelen, en weinig professionalisering van digitale vaardigheden bij leraren. Maar onze kinderen zijn digital natives, niet? In de eerste graad van het secundair hadde 45 procent van de leerlingen in 2011 de minimale eindtermen informatieverwerking niet. Een achteruitgang

tegenover 2004. Na 2011 hebben we het niet meer gemeten.

Onderzoek toont dat een combinatie van digitaal en campusonderwijs betere leerprestaties kan opleveren. De technologie biedt oplossingen voor de vraag naar individuele differentiatie die onze arme analoge leraren overspoelt en overstijgt. Dus doen! Maar dit onderzoek toont alleen wat het potentieel is. Wat kan als er een goede visie is, een plan en de competenties, en als alle randvoorwaarden vervuld zijn. Dat is vandaag niet het geval. Er is veel meer nodig dan de goede wil en de lapmiddelen die we voor de zomervakantie tegen ontluiken.

Economen zijn het erover eens dat we ondanks het begrotingstekort moeten durven te investeren, maar alleen waar een duidelijke return te verwachten is. Ons (digitale) onderwijs moet vooraan in de rij staan. Een goede fysieke en digitale onderwijsinfrastructuur is een kerntaak van de overheid, een noodzaak voor elke regio die een kenniseconomie wil zijn. De Vlaamse regering verdubbelde dit jaar de digitale werkingskredieten. Dat moet structureel verankerd en sterk uitgebreid worden. En mensen en vaardigheden mogen niet vergeten worden.

Nog nooit is een onderwijsysteem geslaagd in sterke mate te digitaliseren. Zelfs in het hoger onderwijs, met sterke studenten en veel technologische expertise, lukte het niet. Veel werd verwacht van de massive open online courses (MOOCs). Harvard en het Massachusetts Institute of Technology ontwikkel-

den een schitterend onlineleerplatform, niet middelen waar we in Vlaanderen van dromen. Het werd een flop. De helft van de ingeschreven studenten bekijkt nooit de inhoud van een cursus. Een op de tien schrijft zich na een jaar weer in. Wie lessen online volgt, blijft minder te leren dan in het klassiek onderwijs.

In het leerplichtonderwijs probeerde het gidsland Nederland bijna tien jaar geleden al Steve Jobs-scholen uit. iPads genoeg, maar de inspectieverslagen waren vernietigend. Kinderen hadden reken-en taalachterstanden, het personeel haakte af. In Vlaanderen proberden enkele Blankenbergse scholen een (gelukkig) voorzichtig afkoeksel. Veel verder dan boeken in pdf op een tablet ging het niet. Daarna werd er niets meer over vernomen. Het onderwijs evolueerde naar zijn natuurlijke vorm.

De wereld is veranderd, maar de kinderhersen niet. Het toekomstig leren is noodzakelijk deels dat van vroeger. Technologie blijft een middel, geen doel. Digitalisering zal (opnieuw) falen als tegelijk alle klassieke leerprincipes overboord gevoerd worden. Leren is altijd een sociaal proces, met klasgenoten en leraren. Die laatsten hebben in de digitale wereld niet minder maar meer werk. En ze zullen nog altijd onmisbaar zijn. Maar die computer moet echt naar de klas. Nu!

Wouter Duyck
Hoogleraar cognitieve psychologie UGent

gespot

De coronacrisis heeft heel wat op losse schaven gezet. Die tabula rasa biedt echter ook nieuwe kansen. Welke, vroegen we onze opiniemakers. Het coronavirus heeft heel wat op losse schaven gezet. Die tabula rasa biedt echter ook nieuwe kansen. Welke, vroegen we onze opiniemakers.

Foto: iStockphoto.com